

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

SPRAWOZDANIE Z MONITORINGU SIEDLISKA 1310 ŚRÓDLĄDOWE BŁOTNISTE SOLNISKA
Z SOLIRODKIEM (*SALICORNION RAMOSISSIMAE*)

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska, wprowadzenie

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska, wprowadzenie

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Kod i nazwa rodzaju

1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*)

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dane siedlisko

Kontynentalny

3. Koordynatorzy główni: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: Joanna Perzanowska

2009-2011:

4. Koordynatorzy krajowi: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: Daniel Lemke

2009-2011: Beata Bosiacka

5. Ewentualni współpracownicy obecni i w poprzednim badaniu

2016-2018: brak

2009-2011: brak

6. Eksperti lokalni obecni i w poprzednich badaniach

2016-2018: Roman Stelmach

2009-2011: Agnieszka Piernik, Beata Bosiacka

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska, wprowadzenie

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań:

Monitorowane stanowisko siedliska 1310	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych		Region biogeograficzny	Uwagi
	Poprzednio w latach 2009-2011	Teraz 2016		
1717 Kołobrzeg-Budzistowo	lipiec 2009	październik	CON	
1718 Wyspa Chrząszczewska	lipiec 2009	październik	CON	
1904 Ciechocinek 1 (rezerwat)	wrzesień 2009	październik	CON	
1989 Ciechocinek 2 (tężnia III)	wrzesień 2009	październik	CON	

Na 2 stanowiskach (Kołobrzeg Budzistowo i Wyspa Chrząszczewska) różnica w terminie badań jest ponad 2-miesięczna. Sierpień i wrzesień w 2016 roku był bardzo ubogi w opady atmosferyczne. Na tych 2 stanowiskach pędy *Salicornia europaea* były w większości wyschnięte i czasami trudne do identyfikacji. Mogło to wpłynąć na różnice w wynikach badań.

8. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy (cykle np. 2009-2011), ile nowych, ile usuniętych oraz niemonitorowanych w danym etapie (w latach 2016-2019)

Tab. 1. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych stanowisk siedliska 1310 w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2009-2011	2009	0	4	4	0	0	2009-2011 był pierwszym cyklem monitoringu, w którym monitorowano siedlisko	
2016-2018	2016	0	4	4	0	0		

Liczba stanowisk w poszczególnych etapach badań nie uległa zmianie. Jedno ze stanowisk (Ciechocinek 2 – tężnia III) z uwagi na efemeryczny charakter proponowane jest do usunięcia z badań monitoringowych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska, wprowadzenieTab. 1A. Liczba obszarów przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych obszarów z siedliskiem 1310 w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2009-2011	2009	0	2	2	0	0	2009-2011 był pierwszym cyklem monitoringu, w którym monitorowano siedlisko	
2016-2018	2016	0	2	2	0	0		

Liczba stanowisk położonych na Obszarach Natura 2000 w obecnym cyklu monitoringu jest identyczna jak w poprzednim.

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała.

Metodyka badań nie uległa zasadniczej zmianie. W bazie z poprzedniego cyklu są jednak wskaźniki „Zachowanie strefy ekotonowej”, oraz „Ekspansja krzewów i podrostu drzew” które nie były badane w obecnym cyklu. Uznano, że wskaźniki te są nieprzydatne. Wprowadzono nowy wskaźnik „Stosunek powierzchni płatów siedliska do potencjalnej powierzchni siedliska na stanowisku”.

10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie wykorzystywano danych z innych projektów.

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia stanowisk

Zbadano wszystkie stanowiska zaplanowane do monitoringu na 2016 rok. Są to praktycznie prawie wszystkie aktualnie znane miejsca występowania tego typu siedliska w kraju i w związku z tym nie ma możliwości dodawania kolejnych stanowisk. Historyczne stanowiska uległy zanikowi wskutek melioracji i gospodarczego użytkowania łąk.

12. Informacja o liczbie działek prywatnych

Dwa stanowiska leżą na 2 działkach prywatnych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 2 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) – monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu siedliska przyrodniczego 1310 na stanowiskach								Suma monitorowanych stanowisk	
		Liczba stanowisk z daną oceną									
		FV		U1		U2		XX		poprzednio	teraz
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz		
		w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016
	Powierzchnia		1	1	1	3	2			4	4
Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	1	1	1	2	2	1			4	4
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	4								4	
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	3	2	1	2					4	4
	Obce gatunki inwazyjne	4	4							4	4
	Struktura przestrzenna płatów siedliska		1		1		2				4
	Zachowanie strefy ekotonowej	2								2	
	Gatunki dominujące	1	1	1	2	2	1			4	4
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie			1		2		1		4	
	Zasilanie wodami słonymi	3	2	1	2					4	4
	Stosunek powierzchni płatów siedliska do potencjalnej powierzchni siedliska na stanowisku		1		1		2				4
	Parametr Specyficzna struktura i funkcje	1	1	1	1	2	2			4	4
Perspektywy ochrony	1	1	2	1	1	2			4	4	
	STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		1	1	1	3	2			4	4

Z wykonanych dotychczas badań monitoringowych wynika, że warunki funkcjonowania siedliska 1310 nie są ustabilizowane. Oceny wskaźników i parametrów ulegają zmianom. Część zmian to celowa działalność ochronna, dająca pozytywne efekty (Ciechocinek 1 – rezerwat), a w pozostałych przypadkach brak działań ochronnych skutkuje pogarszaniem szeregu wskaźników i parametrów. Szczegółowe analiza zawarta jest w tabelach poniżej.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Tab. 2A1 Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) - monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	ZMIANY OCEN siedliska 1310								Suma stanowisk
	Liczba stanowisk z daną zmianą, w tym rzeczywistą								
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Powierzchnia		1	1					3	4
Specyficzna struktura i funkcje		1	1	2		2		1	4
Perspektywy ochrony	1		1		1	1		2	4
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		1	1					3	4
UWAGI									

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnymTab. 2A2 Podsumowanie zmian ocen wskaźników łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) - monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	ZMIANY OCEN siedliska 1310						Suma stanowisk
		Liczba stanowisk z daną zmianą, w tym rzeczywistą						
		poprawa		pogorszenie		inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	
		o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	RAZEM			
Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	1	1	1	1		2	4
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew					4		4
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych			1	1		3	4
	Obce gatunki inwazyjne						4	4
	Struktura przestrzenna płatów siedliska					4		4
	Zachowanie strefy ekotonowej					2		2
	Gatunki dominujące	1	1	1	1		2	4
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie					4		4
	Zasilanie wodami słonymi			1	1		3	4
Stosunek powierzchni płatów siedliska do potencjalnej powierzchni siedliska na stanowisku					4		4	
Podsumowanie								
UWAGI		* Dotyczy: zmian, w których występuje ocena 'XX' lub wskaźnik, który oceniono tylko 1 raz (w obecnym lub poprzednim cyklu)						

Poprawa wskaźnika „gatunki charakterystyczne” oraz „gatunki dominujące” o dwa stopnie dotyczy stanowiska Ciechocinek 1 (rezerwat). Gatunkiem dominującym i zarazem podstawowym gatunkiem charakterystycznym jest soliród zielny. Pogorszenie wskaźników o 1 stopień wynika prawdopodobnie z okresowego dłuższego niedostatku wody w roku 2016, pomimo wystarczającego zasolenia gleby.

II.A.1. WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWDYWANE ZAGROŻENIA NA STANOWISKACH

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na stanowiskach

Wskaźnik: Gatunki charakterystyczne - ocena wskaźnika uległa pogorszeniu na stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo z FV na U1, a na stanowisku Ciechocinek 1 uległa poprawie z U2 na FV. Stanowiska Wyspa Chrząszczewska i Ciechocinek 2 zachowały taką samą ocenę (U1 i U2).

Wskaźnik: Ekspansja krzewów i podrostu drzew - wskaźnik nie był oceniony w bieżącym cyklu monitoringu.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych - wskaźnik uległ pogorszeniu na stanowisku Wyspa Chrząszczewska z FV na U1. Poza tym stanowiskiem w roku 2016 na U1 oceniono ten wskaźnik na stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo. Na pozostałych 2 stanowiskach utrzymał się stan FV.

Wskaźnik: Obecne gatunki inwazyjne - w bieżącym cyklu monitoringowym, jak i w poprzednim nie stwierdzono obecności gatunków obcych. Zatem wszystkie stanowiska oceniono na FV.

Wskaźnik: Struktura przestrzenna płatów siedliska - wskaźnik oceniany po raz pierwszy. Jedno stanowisko zostało ocenione na FV (Ciechocinek 1), jedno na U1 (Kołobrzeg-Budzistowo) oraz dwa na U2 (Wyspa Chrząszczewska i Ciechocinek 2).

Wskaźnik: Zachowanie strefy ekotonowej - wskaźnik nie był oceniony w bieżącym cyklu monitoringu.

Wskaźnik: Gatunki dominujące - wskaźnik na stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo uległ pogorszeniu z FV na U1, na stanowisku Ciechocinek 1 odnotowano poprawę wskaźnika z U2 na FV, natomiast ocena wskaźnika nie uległa zmianie na stanowisku Ciechocinek 2 (U2) oraz Wyspa Chrząszczewska (U1).

Wskaźnik: Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie - wskaźnik nie był oceniony w bieżącym cyklu monitoringu.

Wskaźnik: Zasilanie wodami słonymi - stan siedliska uległ pogorszeniu ze stopnia FV na U1 na jednym stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo. Na pozostałych stanowiska ocena nie uległa zmianie.

Wskaźnik: Stosunek powierzchni płatów siedliska do potencjalnej powierzchni siedliska na stanowisku - wskaźnik oceniany po raz pierwszy. Jedno stanowisko zostało ocenione na FV (Ciechocinek 1), jedno na U1 (Kołobrzeg-Budzistowo) oraz dwa na U2 (Wyspa Chrząszczewska i Ciechocinek 2).

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska na stanowiskach

W obecnym cyklu monitoringu nie odnotowano 4 rodzajów oddziaływań:

- A03 koszenie / ścinanie trawy (poprzednio było na 3 stanowiskach);
- A04 wypas (poprzednio było na 2 stanowiskach);
- J02.06 pobór wód z wód powierzchniowych (poprzednio było na 2 stanowiskach).
- K04 międzygatunkowe interakcje wśród roślin (poprzednio było na 2 stanowiskach).

Część z tych oddziaływań została zidentyfikowana pod bardziej precyzyjnym kodem, np. zamiast ogólnego A03 zastosowano A03.02 (nieintensywne koszenie). W przypadku ogólnego kodu K04 (interakcje międzygatunkowe) zastosowano K04.01 – konkurencja.

Oddziaływanie „Koszenie”, a raczej jego brak odnotowano obecnie na 2 stanowiskach. Było postulowane na Wyspie Chrząszczewskiej i na stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo, ale na żadnym z nich nie było widać wykonania. Jedynie w rezerwacie Ciechocinek było ono wykonane zgodnie z planem.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Szereg oddziaływań albo jest uwarunkowanych wzajemnie albo jest właściwie jednym oddziaływaniem jedynie inaczej ujętym. Np. oddziaływanie "zmiana składu gatunkowego (sukcesja)", „konkurencja” i „międzygatunkowe interakcje wśród roślin” to w gruncie rzeczy bardzo subtelne różnice. W obecnym cyklu badań starano się nawiązać do opisu oddziaływań zgłoszonych w pierwszym cyklu badań.

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na stanowiskach

Na 2 stanowiskach stwierdzono zagrożenie w związku z użytkowaniem ścieżek i szlaków pieszych i rowerowych. Ścieżka w rezerwacie o niewielkim wpływie. Natomiast ścieżki wokół tężni są bardzo intensywnie użytkowane [również częste przejazdy rowerami] powodując zadeptywanie badanej roślinności. Należy jednak zaznaczyć, że tężnie są przeznaczone dla kuracjuszy, a badane stanowisko jest antropogeniczne, powstaje ciągle w innym miejscu w fazie inicjalnej i w związku z tym postuluje się usunięcie tego stanowiska z sieci monitoringu.

Osuszanie terenów ujściowych i bagiennych na Wyspie Chrząszczewskiej to historyczna zaszłość, ale pozostały rowy, które dalej odprowadzają wodę powodując jej niedobór w okresie letnim. Były plany zasypania tych rowów, ale nie zostały zrealizowane. Z drugiej strony jest to polder i musi być jakiś system odprowadzania nadmiaru wody w przypadku cofki.

Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) odnotowano na jednym stanowisku w 2016r. – jest to wkraczanie trzciny pospolitej.

Konkurencja została określona w 2 przypadkach – tak samo zostało określone w poprzednim cyklu. Dotyczy stanowiska w rezerwacie (Ciechocinek 1).

Na 1 stanowisku nastąpiło pogorszenie intensywności zagrożenia związanego z użytkowaniem ścieżek, szlaków pieszych i rowerowych. Dotyczy ro stanowiska Ciechocinek 2 (tężnia III) planowanego do usunięcia z sieci monitoringu.

Również na 1 stanowisku nastąpiło pogorszenie intensywności zagrożenia związanego z osuszaniem terenów morskich, ujściowych i bagiennych. Zagrożenie to dotyczy Wyspy Chrząszczewskiej. Intensywność tego zagrożenia może być trudna do określenia w związku z panującą suszą w lecie 2016 r. Jednak wcześniejsze informacje jak również niezależnie przygotowane ekspertyzy wskazywały na konieczność przegrodzenia istniejących rowów tak, aby zahamować odpływ wody, ale go całkiem nie ograniczyć.

Pogorszenie intensywności zagrożenie ze strony sukcesji odnotowano na 1 stanowisku – Kołobrzeg-Budzistowo. Zwiększył się tam udział trzciny pospolitej, która zajmuje płaty porośnięte solirodkiem zielnym. Jej udział potęguje dodatkowo osuszanie terenu.

Poprawę intensywności zagrożenia dotyczy poboru wód powierzchniowych. Jak zaznaczono już poprzednio na ocenę tego zagrożenia może nakładać się susza w lecie 2016 r.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

II.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE KONTYNTENTALNYM NA STANOWISKACH

Poprawa parametrów „powierzchnia”, „specyficzna struktura i funkcje” oraz „stan ochrony” o dwa stopnie wystąpiła na stanowisku Ciechocinek 1 (rezerwat). Jest to efekt działań ochronnych jakie były planowane jeszcze na pierwszym etapie monitoringu, a mianowicie wykonania zastawki na rowie odprowadzającym wody burzowe z tężni. Zastawka w sposób zasadniczy poprawiła warunki egzystencji solirodu zielnego. Płaty są ładnie wykształcone i zajmują ponad 50% potencjalnej powierzchni. Za zastawką są już tylko pojedyncze płaty i widać ekspansję trzciny pospolitej.

Pogorszenie parametru „perspektywy ochrony” o dwa stopnie nastąpiło na stanowisku Ciechocinek (tężnia III). Pod wskazanymi współrzędnymi nie odnaleziono stanowiska. Niewielki płat solirodu zielnego odnaleziono w innym miejscu. Stanowiska przy tężni mają efemeryczny charakter, praktycznie bez szans na dłuższą egzystencję z uwagi na uzależnienie od ilości spływającej solanki z jednej strony, z drugiej zaś na ustawiczne wydeptywanie przez kuracjuszy. W związku z tym zaproponowano wykluczenie tego stanowiska z sieci monitoringu, tym bardziej, że w odległości ok. 100 znajduje się drugie stanowisko na terenie rezerwatu.

II.B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISK

Tab. 3 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla siedliska przyrodniczego 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), monitoring skończony

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Oceny dla poszczególnych stanowisk dla siedliska 1310							
						Powierzchnia		Specyficzna struktura i funkcje		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)	
						poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
						2009-2011	2016	2009-2011	2016	2009-2011	2016	2009-2011	2016
1.	PLH040019	Ciechocinek	kujawsko-pomorskie Kotlina Toruńska	1904	Ciechocinek 1 (rezerwat)	U2	FV	U2	FV	U1	FV	U2	FV
2.	PLH320007	Dorzecze Parsęty	zachodniopomorskie Wybrzeże Słow.	1717	Kołobrzeg- Budzistowo	U1	U1	FV	U1	U1	U1	U1	U1
3.			kujawsko-pomorskie Kotlina Toruńska	1989	Ciechocinek 2 (tężnia III)	U2	U2	U2	U2	FV	U2	U2	U2
4.			zachodniopomorskie Wybrzeże Trzebiat.	1718	Wyspa Chrząszczewska	U2	U2	U1	U2	U2	U2	U2	U2
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV		1	1	1	1	1		1
					U1	1	1	1	1	2	1	1	1
					U2	3	2	2	2	1	2	3	2
					XX								
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen						4	4	4	4	4	4	4	4

UWAGI: Kolorem zielonym zaznaczono poprawę oceny parametru, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, a czerwonym o 2 stopnie.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Poprawa stanu ochrony i wszystkich jego parametrów w obszarze Natura 2000 Ciechocinek wynika z wybudowania zastawki na rowie odprowadzającym wody burzowe z tężni. Poprawiło to w istotny sposób możliwości rozwoju solirodu zielnego. Stanowisko to znajduje się na terenie rezerwatu. W ramach zadań ochronnych stosowane jest też wykaszanie łąki. Ogranicza ono ekspansję trzciny pospolitej.

Na obszarze Natura 2000 Dorzecze Parsęty parametr „specyficzna struktura i funkcje” uległ pogorszeniu z FV na U1. Związane jest to ze zmniejszonym udziałem solirodu zielnego – obecnie 30% (było 60%), którego główną przyczyną jest niedobór wody (pomimo wystarczającego zasolenia gleby). Widoczny jest też zwiększony udział ekspansywnej trzciny pospolitej. Pozostałe parametry pozostają na niezmiennym poziomie U1.

Na stanowisku Ciechocinek 2 (tężnia III) pogorszeniu o 2 stopnie uległ parametr „perspektywy ochrony”. Wynika to raczej z błędnej oceny tego parametru przez poprzedniego wykonawcę niż z faktycznej zmiany warunków otoczenia. Stanowisko to jest w bezpośrednim sąsiedztwie tężni w strefie ruchu pieszego kuracjuszy i rowerzystów. Stanowisko to zostało zaproponowane do usunięcia z sieci badawczej monitoringu.

Na stanowisku Wyspa Chrząszczewska parametr „specyficzna struktura i funkcje” uległ pogorszeniu z U1 na U2. Prawdopodobną przyczyną pogorszenia jest brak stałego zasilania wodą oraz ekspansja trzciny pospolitej. Pozostałe parametry oraz ocena ogólna nie uległy poprawie i zostały powtórnie ocenione na U2.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

 2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

 Tab. 4 Aktualne oddziaływania łącznie - dane ogólne - na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), monitoring

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem poprzednio 2009-2011	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem teraz 2016	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania																	
					poprzednio 2009-2011						teraz 2016											
					Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0			Wpływ negatywny -			Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0			Wpływ negatywny -		
					A	B	C	B	C	A	B	C	A	B	C	B	A	C				
A03	koszenie / ścinanie trawy	Wykaszenie trzciny i łąki	3			3																
A03.02	nieintensywne koszenie	Koszenie na terenie rezerwatu w ramach działań ochronnych		1									1									
A04	wypas	Wypas w ramach działań ochronnych	2			1	1															
C01.05	Warzelnie soli	Tradycyjne warzenie soli w trakcie użytk. tężni	1	1									1									
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół tężni	2	2			1			1							1	1				
J02.01.02	osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	System rowów i przepompownia		1														1				
J02.04	Zalewanie - modyfikacje	Zastawka na rowie	2	2			2						1		1							
J02.06	Pobór wód z wód powierzchniowych	Przepompownia przy polderze	2						1		1											
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie	Wały zabezpieczające polder przed zalaniem	1	1				1								1						
K02.01	zmiana składu gat. (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej		1														1				
K04	międzygatunkowe	Konkurencja ze	2						2													

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

 2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem poprzednio 2009-2011	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem - razem teraz 2016	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania														
					poprzednio 2009-2011						teraz 2016								
					Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0			Wpływ negatywny -			Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0		
A	B	C	B	C	A	B	C	A	B	C	B	A	C						
	interakcje wśród roślin	strony bardziej ekspansywnych roślin																	
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi	2	2							2					2			
Liczba stanowisk, na których stwierdzono oddziaływania/liczba wszystkich monitorowanych stanowisk					1/4	3/4	2/4	1/4	3/4	1/4	1/4	2/4	2/4	1/4	1/4	1/4	1/4	3/4	2/4

 Tab. 4A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A03	koszenie / ścinanie trawy	Wykaszenie trzciny i łąki				2
A03.02	nieintensywne koszenie	Koszenie na terenie rezerwatu w ramach działań ochronnych	1		1	
A04	wypas	Wypas w ramach działań ochronnych				2
C01.05	Warzelnie soli	Tradycyjne ważenie soli z wykorzystaniem tężni	1	1		
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół tężni	2	1		1
J02.01.02	osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	System rowów i przepompownia	1			1
J02.04	Zalewanie - modyfikacje	Zastawka na rowie	2	1	1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
J02.06	Pobór wód z wód powierzchniowych	Przepompownia przy polderze		1	1	
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie	Wały zabezpieczające polder przed zalaniem	1	1		
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej	1			1
K04	międzygatunkowe interakcje wśród roślin	Konkurencja ze strony bardziej ekspansywnych roślin		2		
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi	2	2		
Suma stanowisk (podsumowanie zmian)			4	4	2	4

UWAGI:

Brak zmian w ocenach stwierdzano w 7 oddziaływaniach dotyczących 4 stanowisk.

Poprawę stwierdzano w 3 oddziaływaniach dotyczących 2 stanowisk.

Pogorszenie stwierdzano w 5 oddziaływaniach dotyczących 4 stanowisk.

Tabela przedstawia zmiany w zakresie wszystkich oddziaływań, stwierdzonych w 2 (lub 3) ostatnich cyklach, również tych, które nie wystąpiły w roku 2016. Z tego powodu "Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016" nie musi być sumą trzech ostatnich kolumn zestawienia.

Kierunek zmian określano następująco:

1. Brak zmian w ocenach stwierdzano w przypadkach:
 - a) równych wartości wpływu i intensywności oddziaływania, poprzednio i teraz,
 - b) wpływu neutralnego, poprzednio i teraz,
 - c) wpływu neutralnego, poprzednio lub teraz, jeżeli oddziaływanie o określonym wpływie stwierdzono tylko w jednym cyklu badań.
2. Poprawę stwierdzano w przypadkach:
 - a) poprawy wpływu,
 - b) poprawy w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym wzrost intensywności, a przy wpływie negatywnym jej spadek),
 - c) wpływu negatywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
 - d) wpływu pozytywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.
3. Pogorszenie stwierdzano w przypadkach:
 - a) pogorszenia wpływu,

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

 2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

- b) pogorszenia w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym spadek intensywności, a przy wpływie negatywnym jej wzrost),
 c) wpływu pozytywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
 d) wpływu negatywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.

Należy zwrócić uwagę na punkty 1c, 2c, 2d, 3c i 3d. Obejmują one przypadki, w których oddziaływanie stwierdzono tylko w jednym z porównywanych cykli monitoringu. Informacje z podpunktów c powodować mogą zwiększenie liczebności stanowisk ze zmianami w oddziaływaniach ponad liczbę stanowisk objętych monitoringiem w roku 2016, ponieważ uwzględniają oddziaływania, które wystąpiły jedynie we wcześniejszych cyklach.

Tab. 5 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie w przyszłości	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym zagrożeniem		Liczba stanowisk z daną intensywnością zagrożenia					
			Intensywność zagrożenia							
					A		B		C	
			poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	poprzednio	teraz	
				w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w latach 2009-2011	w latach 2009-2011	w roku 2016	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół tężni	1	2	1	1			1	
J02.01.02	osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	System rowów i przepompownia		1		1				
J02.06	Pobór wód z wód powierzchniowych	Przepompownia przy polderze	1				1			
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej		1		1				
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi	2	2				2	2	
Liczba stanowisk, dla których przewiduje się dane zagrożenie / liczba wszystkich monitorowanych stanowisk			3/4	4/4	1/4	3/4	1/4	2/4	2/4	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnymTab. 5A Zmiany przewidywanych zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół łąki	2	1		1
J02.01.02	osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	System rowów i przepompownia	1			1
J02.06	Pobór wód z wód powierzchniowych	Przepompownia przy polderze			1	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej	1			1
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi	2	2		
Suma stanowisk (podsumowanie zmian)			4	2	1	3

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	Ocena stanu siedliska przyrodniczego 1310					Suma obszarów Natura 2000	
		Liczba obszarów Natura 2000 z daną oceną						
		FV		U1		U2	poprzednio	teraz
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio		
		w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w latach 2009-2011	w roku 2016
	Powierzchnia		1	1	1	1	2	2
Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	2	1		1		2	2
	Ekspansja krzewów i podrostu drzew	2					2	
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		1	2	1		2	2
	Obce gatunki inwazyjne	2	2				2	2
	Struktura przestrzenna płatów siedliska		1		1			2
	Zachowanie strefy ekotonowej	1					1	
	Gatunki dominujące	1	1		1	1	2	2
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie			1		1	2	
	Zasilanie wodami słonymi	1	1	1	1		2	2
	Stosunek powierzchni płatów siedliska do potencjalnej powierzchni siedliska na stanowisku			1		1		2
Parametr Specyficzna struktura i funkcje	1	1		1	1	2	2	
	Perspektywy ochrony		1	2	1		2	2
	STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		1	1	1	1	2	2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Tab. 6A Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	ZMIANY OCEN siedliska przyrodniczego 1310						Suma obszarów, na których powtarzano badania
	Liczba obszarów Natura 2000 z daną zmianą, w tym rzeczywistą						
	poprawa			pogorszenie		brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	RAZEM		
Powierzchnia		1	1			1	2
Specyficzna struktura i funkcje Perspektywy ochrony		1	1	1	1		2
	1		1			1	2
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		1	1			1	2
UWAGI							

III.A.1 WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM ALPEJSKIM W OBSZARACH NATURA 2000

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na stanowiskach

Wskaźnik: Gatunki charakterystyczne - ocena wskaźnika uległa pogorszeniu na 1 obszarze z FV na U1.

Wskaźnik: Ekspansja krzewów i podrostu drzew - wskaźnik nie był oceniony w bieżącym cyklu monitoringu.

Wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych - wskaźnik uległ poprawie na 1 obszarze z U1 na FV.

Wskaźnik: Obecne gatunki inwazyjne - w bieżącym cyklu monitoringowym, jak i w poprzednim nie stwierdzono obecności gatunków obcych. Zatem wszystkie obszary oceniono na FV.

Wskaźnik: Struktura przestrzenna płatów siedliska - wskaźnik oceniany po raz pierwszy. Jeden obszar oceniono na FV i jeden na U1.

Wskaźnik: Zachowanie strefy ekotonowej - wskaźnik nie był oceniony w bieżącym cyklu monitoringu.

Wskaźnik: Gatunki dominujące - mimo, że wskaźnik na stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo uległ pogorszeniu z FV na U1, to ocena wskaźnika w obszarach nie uległa zmianie.

Wskaźnik: Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje - wskaźnik nie był oceniony w bieżącym cyklu monitoringu.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Wskaźnik: Zasilanie wodami słonymi - ocena wskaźnika na obszarze nie uległa zmianie.

Wskaźnik: Stosunek powierzchni płatów siedliska do potencjalnej powierzchni siedliska na stanowisku - wskaźnik oceniany po raz pierwszy. Jeden obszar oceniona na FV i jeden na U1.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska w obszarach Natura 2000

Oddziaływanie „Koszenie”, a raczej jego brak odnotowano obecnie na 1 obszarze Natura 2000. Było poprzednio na stanowisku Kołobrzeg- Budzistowo, ale obecnie nie było widać wykonania. Jedynie w rezerwacie Ciechocinek było ono wykonane zgodnie z planem. Określone obecnie jako „nieintensywne koszenie” z pozytywnym wpływem o dużej intensywności..

Oddziaływanie A04 „wypas” poprzednio ocenione jako pozytywne o słabej intensywności, obecnie nie zostało stwierdzone, ale też nie było takiej potrzeby, bo łąka w rezerwacie Ciechocinek była wykaszana.

Oddziaływanie ścieżki przez teren rezerwatu określono poprzednio jako negatywny o intensywności B, obecnie określono na nieco mniejszą intensywność C Ścieżka nie narusza bezpośrednio siedliska 1310.

Wpływ oddziaływania J02.04 – tu zastawka w rezerwacie Ciechocinek – określono jako pozytywny, z tym, że poprzednio jej wpływ określono jako C (słaby), a obecnie jako silny (A). To głównie dzięki tej zastawce stanowisko to awansowało w ocenie ogólnej ze stanu U2 na FV.

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska w obszarach Natura 2000.

Oddziaływanie D01.01 - ścieżki przez teren rezerwatu określono poprzednio jako negatywny o intensywności B, obecnie określono na nieco mniejszą intensywność C Ścieżka nie narusza bezpośrednio siedliska 1310.

Oddziaływanie K02.01 „sukcesja” jako negatywne oddziaływanie, została określona tylko w obecnym cyklu badawczym. Intensywność określono na silną A.

Oddziaływanie K04.01 „konkurencja” była określona tylko w poprzednim cyklu badań z intensywnością C. Być może to samo zjawisko co poprzednio zostało określone innym kodem oddziaływań.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym**III.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM ALPEJSKIM - W OBSZARACH NATURA 2000**

Z wykonanych dotychczas badań monitoringowych wynika, że warunki funkcjonowania siedliska 1310 nie są ustabilizowane. Oceny wskaźników i parametrów ulegają zmianom. Część zmian to celowa działalność ochronna, dająca pozytywne efekty [Ciechocinek 1 – rezerwat], a w pozostałych przypadkach brak działań ochronnych skutkuje pogarszaniem szeregu wskaźników i parametrów.

Poprawa parametrów „powierzchnia”, „specyficzna struktura i funkcje” o dwa stopnie wystąpiła na stanowisku Ciechocinek 1 (rezerwat) w obszarze Natura 2000 PLH040019 Ciechocinek. Jest to efekt działań ochronnych jakie były planowane jeszcze na pierwszym etapie monitoringu, a mianowicie wykonania zastawki na rowie odprowadzającym wody burzowe z tężni. Zastawka w sposób zasadniczy poprawiła warunki egzystencji solirodu zielnego. Płaty są ładnie wykształcone i zajmują ponad 50% potencjalnej powierzchni. Za zastawką są już tylko pojedyncze płaty i widać ekspansję trzciny pospolitej.

Pogorszenie parametru „specyficzna struktura i funkcje” o 1 stopień nastąpiło na stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo w obszarze PLH320007 Dorzecze Parsęty. Nastąpiło zmniejszenie udziału solirodu zielnego.

Poprawa stanu ochrony i wszystkich jego parametrów w obszarze Natura 2000 PLH040019 Ciechocinek wynika z wybudowania zastawki na rowie odprowadzającym wody burzowe z tężni. Poprawiło to w istotny sposób możliwości rozwoju solirodu zielnego. Stanowisko to znajduje się na terenie rezerwatu. W ramach zadań ochronnych stosowane jest też wykaszanie łąki. Ogranicza ono ekspansję trzciny pospolitej.

Na obszarze Natura 2000 Dorzecze Parsęty parametr „specyficzna struktura i funkcje” uległ pogorszeniu z FV na U1. Związane jest to ze zmniejszonym udziałem solirodu zielnego – obecnie 30% (było 60%), którego główną przyczyną jest niedobór wody (pomimo wystarczającego zasolenia gleby). Widoczny jest też zwiększony udział ekspansywnej *Phragmites australis*. Pozostałe parametry pozostają na niezmiennym poziomie U1.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

 2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

III.B. POZOSTAŁE TABELY DOTYCZY OBSZARÓW NATURA 2000

 Tab. 7 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	OCENY dla poszczególnych obszarów Natura 2000 dla siedliska 1310							
				Powierzchnia		Specyficzna struktura i funkcje		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)	
				poprzednio w latach 2009-2011	teraz w roku 2016	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w roku 2016	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w roku 2016	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w roku 2016
1.	PLH040019	Ciechocinek	kujawsko-pomorskie	U2	FV	U2	FV	U1	FV	U2	FV
2.	PLH320007	Dorzecze Parsęty	zachodniopomorskie	U1	U1	FV	U1	U1	U1	U1	U1
Suma obszarów z danymi ocenami			FV	1	1	1	1	1	1	1	1
			U1	1	1	1	2	1	1	1	
			U2	1	1	1	2	2	1	2	
RAZEM liczba ocenianych obszarów				2	2	2	2	2	2	2	2

UWAGI: Kolorem zielonym zaznaczono poprawę oceny parametru, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

 2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

 Tab. 8 Aktualne oddziaływania - dane ogólne - łącznie na badanych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba obszarów z danym oddziaływaniem - razem poprzednio 2009-2011	Liczba obszarów z danym oddziaływaniem - razem teraz 2016	Liczba obszarów Natura 2000 z danym wpływem i intensywnością oddziaływania na siedlisko 1310								
					Poprzednio 2009-2011						Teraz 2016		
					Wpływ pozytywny +			Wpływ neutralny 0	Wpływ negatywny -		Wpływ pozytywny +		Wpływ negatywny -
					A	B	C	C	B	C	A	A	C
A03	koszenie / ścinanie trawy	Wykaszenie trzciny i łąki	1			1							
A03.02	nieintensywne koszenie	Koszenie na terenie rezerwatu w ramach działań ochronnych		1							1		
A04	wypas	Wypas w ramach działań ochronnych	1			1							
C01.05	Warzelnie soli	Tradycyjne ważenie soli z wykorzystaniem tężni	1		1								
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół tężni	1	1					1				1
J02.04	Zalewanie - modyfikacje	System rowów i zastawek	1	1			1				1		
J02.06	Pobór wód z wód powierzchniowych	Przepompownia	1				1						
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej		1									1
K04	międzygatunkowe interakcje wśród roślin	Konkurencja ze strony bardziej ekspansywnych roślin	1				1						
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi	1							1			
Liczba obszarów, na których stwierdzono oddziaływania/liczba wszystkich monitorowanych obszarów			2	2	1/2	1/2	1/2	2/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnymTab. 8A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000 razem	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A03	koszenie / ścinanie trawy	Wykaszenie trzciny i łąki				1
A03.02	nieintensywne koszenie	Koszenie na terenie rezerwatu w ramach działań ochronnych	1		1	
A04	wypas	Wypas w ramach działań ochronnych				1
C01.05	Warzelnie soli	Tradycyjne ważenie soli z wykorzystaniem tężni				1
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół tężni	1		1	
J02.04	Zalewanie - modyfikacje	System rowów i zastawek	1		1	
J02.06	Pobór wód z wód powierzchniowych	Przepompownia przy polderze		1		
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej	1			1
K04	międzygatunkowe interakcje wśród roślin	Konkurencja ze strony bardziej ekspansywnych roślin		1		
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi			1	
Suma obszarów Natura 2000 (podsumowanie zmian)			2	2	1	2

UWAGI:

Na 2 obszarach w stosunku do 2 oddziaływań nie było zmian pomiędzy 2 cyklami badań.

Na 1 obszarze w stosunku do 4 oddziaływań nastąpiła poprawa.

Na 2 obszarach w stosunku do 3 oddziaływań nastąpiło pogorszenie.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

Tabela przedstawia zmiany w zakresie wszystkich oddziaływań, stwierdzonych w 2 (lub 3) ostatnich cyklach, również tych, które nie wystąpiły w roku 2016. Z tego powodu "Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016" nie musi być sumą trzech ostatnich kolumn zestawienia.

Kierunek zmian określano następująco:

1. Brak zmian w ocenach stwierdzano w przypadkach:
 - a) równych wartości wpływu i intensywności oddziaływania, poprzednio i teraz,
 - b) wpływu neutralnego, poprzednio i teraz,
 - c) wpływu neutralnego, poprzednio lub teraz, jeżeli oddziaływanie o określonym wpływie stwierdzono tylko w jednym cyklu badań.
2. Poprawę stwierdzano w przypadkach:
 - a) poprawy wpływu,
 - b) poprawy w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym wzrost intensywności, a przy wpływie negatywnym jej spadek),
 - c) wpływu negatywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
 - d) wpływu pozytywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.
3. Pogorszenie stwierdzano w przypadkach:
 - a) pogorszenia wpływu,
 - b) pogorszenia w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym spadek intensywności, a przy wpływie negatywnym jej wzrost),
 - c) wpływu pozytywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
 - d) wpływu negatywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.

Należy zwrócić uwagę na punkty 1c, 2c, 2d, 3c i 3d. Obejmują one przypadki, w których oddziaływanie stwierdzono tylko w jednym z porównywanych cykli monitoringu. Informacje z podpunktów c powodować mogą zwiększenie liczebności stanowisk ze zmianami w oddziaływaniach ponad liczbę stanowisk objętych monitoringiem w roku 2016, ponieważ uwzględniają oddziaływania, które wystąpiły jedynie we wcześniejszych cyklach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

 2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) w regionie kontynentalnym

 Tab. 9 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie w przyszłości	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba obszarów Natura 2000 z danym zagrożeniem				Liczba wszystkich monitorowanych obszarów Natura 2000	
			Intensywność zagrożenia				poprzednio	teraz
			A	B	C			
			teraz w roku 2016	poprzednio w latach 2009-2011	poprzednio w latach 2009-2011	teraz w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół łąki		1		1	1	1
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej	1					1
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi			1		1	
Liczba obszarów dla których przewiduje się zagrożenie / liczba wszystkich obszarów			1/2	1/1	1/1	1/2	1/1	2/2

 Tab. 9A Zmiany zagrożeń łącznie na tych samych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba obszarów razem	Liczba obszarów Natura 2000, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów Natura 2000, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów Natura 2000, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Ścieżka przez teren rezerwatu oraz intensywnie użytkowane ścieżki wokół łąki	1		1	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ekspansja trzciny pospolitej	1			1
K04.01	konkurencja	Konkurencja między roślinami zielnymi			1	
Suma obszarów Natura 2000 (podsumowanie zmian)			2		1	1

Analiza identyczna jak w tabeli powyżej.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

Tab. 10 Lista gatunków obcych inwazyjnych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310, monitoring skończony

Obszar Natura 2000	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Obserwowane gatunki obce			
				Poprzednio lata 2009-2011		Teraz 2016	
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska
Nie stwierdzono gatunków obcych							

Podczas badań monitoringowych w roku 2016 nie stwierdzono gatunków obcych.

Tab. 10A Porównanie stwierdzonych gatunków obcych na stanowiskach siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310 z poprzednimi latami, monitoring skończony

LP.	Stwierdzone gatunki obce inwazyjne		Liczba stanowisk	
	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Poprzednio (2009-2011)	2016
Nie stwierdzono gatunków obcych				

W roku 2016 jak również w poprzednim cyklu badań monitoringowych w latach 2009-2011 nie stwierdzono gatunków obcych.

V. UWAGI DO METODYKI I PROPOZYCJE ZMIAN RZECZYWISTYCH I INNYCH NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Dotychczasowa metodyka jest spójna i nie wymaga zasadniczych zmian. Proponuje się jedynie zmianę kryteriów oceny wskaźnika „struktura przestrzenna płatów siedliska” w przypadku stanowisk antropogenicznych. Z uwagi na ich specyfikę takich stanowisk proponuje się w takim przypadku pozostawić ten wskaźnik do oceny eksperckiej.

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Na 4 monitorowane stanowiska siedliska 1310 tylko na jednym, leżącym w rezerwacie Ciechocinek podjęto działania ochronne. Na rowie odprowadzającym zasolone wody burzowe z tężni zamontowano zastawkę. W sposób zasadniczy poprawiło to warunki rozwoju halofitów oraz praktycznie wszystkie parametry oceny siedliska. Można ocenić, że pomimo antropogenicznego pochodzenia, są tutaj wzorcowe wykształcone płaty *Salicornia euroaepa*. W ramach zadań ochronnych w rezerwacie stosowane jest też wykaszanie łąki. Stwarza to lepsze warunki do rozwoju również pozostałych halofitów.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

Na pozostałych stanowiskach brak widocznych działań ochronnych. Zarówno stanowisko na Wyspie Chrząszczewskiej jak i Kołobrzeg Budzistowo odnotowano zbyt niski poziom wody co spowodowało przedwczesne uschnięcie większości osobników *Salicornia europaea*. Na Wyspie Chrząszczewskiej kilkakrotnie przy okazji różnych projektów postulowane było zamontowanie zastawek (lub zasypianie części rowów) w celu ograniczenia odpływu wody. Teren ten jest polderem, co stwarza dodatkowe problemy techniczne. Najlepszym rozwiązaniem byłoby wybudowanie regulowanych (i nadzorowanych) zastawek, co umożliwiłoby z jednej strony utrzymanie na dłuższy czas wody, a z drugiej pozbycie się przy pomocy istniejącej przepompowni nadmiaru relatywnie słodkiej wody z Bałtyku, która okresowo zalewa ten teren w przypadku większych sztormów.

Wskazane też byłoby ograniczenie ekspansji trzciny pospolitej poprzez coroczne wykaszanie, a w bezpośrednim sąsiedztwie płatów *Salicornia europaea* nawet kilkakrotnie w ciągu roku.

Podobny problem z brakiem wystarczającej ilości wody oraz zarastaniem przez trzinę pospolitą występuje na stanowisku Kołobrzeg-Budzistowo. Tutaj również wskazane byłyby zastawki zapobiegające nadmiernemu odpływowi wody oraz wykaszanie ekspansywnej trzciny pospolitej.

VII. INNE UWAGI

Brak.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11 Eksperci lokalni badanych stanowisk siedliska przyrodniczego Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*) 1310 wg obszarów Natura 2000, monitoring skończony

Lp.	Lokalizacja stanowiska				Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Nazwisko eksperta lokalnego (wykonawcy monitoringu)	
	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Region biogeograficzny			poprzednio	teraz
							w latach 2009-2011	2016
1.	PLH040019	Ciechocinek	kujawsko-pomorskie, Kotlina Toruńska	CON	1904	Ciechocinek 1 (rezerwat)	Agnieszka Piernik	Roman Stelmach
2.	PLH320007	Dorzecze Parsęty	zachodniopomorskie, Wybrzeże Słowińskie	CON	1717	Kołobrzeg-Budzistowo	Beata Bosiacka	Roman Stelmach
3.			kujawsko-pomorskie, Kotlina Toruńska	CON	1989	Ciechocinek 2 (tężnia III)	Agnieszka Piernik	Roman Stelmach
4.			zachodniopomorskie, Wybrzeże Trzebiatowskie	CON	1718	Wyspa Chrzęszczewska	Beata Bosiacka	Roman Stelmach

IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 1310 ŚRÓDLĄDOWE BŁOTNISTE SOLNISKA Z SOLIRODKIEM (*SALICORNION RAMOSISSIMAE*)

Siedlisko 1310 w Polsce znane jest z niewielu stanowisk. Monitoring rozpoczęto w 2009 r. Część historycznie znanych naturalnych stanowisk uległa zniszczeniu wskutek melioracji. Dwa spośród 4 monitorowanych stanowisk ma charakter naturalny. Są to Wyspa Chrzęszczewska położona w obszarze Natura 2000 PLH Ujście Odry i Zalew Szczeciński oraz Kołobrzeg-Budzistowo położone w obszarze PLH320007 Dorzecze Parsęty. Oba te stanowiska mają specyficzny charakter bo z jednej strony okresowo podlegają wpływom wód Bałtyku przy tzw. cofce, a z drugiej zasilane są na drodze ascencji reliktowych silnie zasolonych wód z mezozoiku, wydostających się drogą spēkań w uskokach glacytektonicznych (B. Bosiacka, 2012). Stanowisko na Wyspie Chrzęszczewskiej położone jest na polderze z siecią rowów odprowadzających wodę i podlega silnej presji ze strony trzciny pospolitej. O ile nie zapewni się okresowego zahamowania odpływu wody siedlisko na tym stanowisko ulegnie całkowitej degradacji. Stanowisko Kołobrzeg-Budzistowo również wykazuje niedostatek wody mimo wystarczającego zasolenia gleby. Podobnie jak stanowisko na Wyspie Chrzęszczewskiej jest pod coraz silniejszą presją trzciny pospolitej. Dodatkowo w odległości 50 m budowana jest obwodnica Kołobrzegu, która może zmienić stosunki wodne. Dwa pozostałe stanowiska są pochodzenia antropogenicznego i zależą od funkcjonowania tężni w Ciechocinku. Jedno położone w rezerwacie wzdłuż rowu odprowadzającego wody burzowe z tężni. Dzięki zainstalowaniu zastawki ograniczającej odpływ wody miejsce to stwarza optymalne warunki do rozwoju *Salicornia*

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

europaea. Płaty są pięknie wykształcone i wszystkie parametry siedliska oceniono na FV. Drugie stanowisko położone na obszarze tężni z uwagi na jego niestały, efemeryczny charakter i ciągłe zagrożenie na wydeptywanie zaproponowane zostało do usunięcia z sieci monitoringu.

Parametr Powierzchnia siedliska na stanowiskach

Kolor zielony – FV, żółty – U1, czerwony – U2.

Na 1 stanowisku (Ciechocinek 1 – rezerwat) oceniono parametr na VF, ponieważ ponad 50% dostępnej powierzchni zajęte jest przez soliród zielny (obie strony rowu odprowadzającego słone wody burzowe z tężni). Na U1 zostało ocenione stanowisko Kołobrzeg-Budzistowo, gdzie nastąpił nieznaczny spadek powierzchni płatów solirodu. Na 2 powierzchniach została utrzymana ocena U2 (Wyspa Chrząszczewska i Ciechocinek 2 – tężnia III).

Kolor zielony – FV, żółty – U1, czerwony – U2.

Parametr *Powierzchnia* na 50% stanowisk oceniono jako stan zły (2 stanowiska na 4 badane). 25% stanowisk stan niezadawalający i 25% stan właściwy. W porównaniu do poprzedniego cyklu badań nastąpiła poprawa. Jedno ze stanowisk ze złego stanu zostało obecnie ocenione na właściwy (Ciechocinek 1 – rezerwat).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodukiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

Parametr Struktura i funkcja siedliska na stanowiskach

Kolor zielony – FV, żółty – U1, czerwony – U2.

Na 1 stanowisku (Ciechocinek 1 – rezerwat) oceniono parametr na VF, wszystkie wskaźniki na FV. Na U1 zostało ocenione stanowisko Kołobrzeg-Budzistowo (poprzednio FV), gdzie 6 wskaźników dostało ocenę U1. Na 2 stanowiskach parametr ten został oceniony na U2. Wyspa Chrząszczewska – 2 wskaźniki kardynalne na U2, a Ciechocinek 2 (tężnia III) – 2 wskaźniki kardynalne oceniono na U2. Przyczyny tego stanu rzeczy opisano we wstępie do tego rozdziału.

W obecnym cyklu badawczym na 50% stanowisk został ten parametr oceniony jako stan zły, a na 25% jako stan niezadawalający i 25% jako właściwy. Identyczna ocena była w poprzednim cyklu badawczym, aczkolwiek nastąpiły zmiany na poszczególnych stanowiskach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

Parametr Perspektywy ochrony na stanowiskach

Kolor zielony – FV, żółty – U1, czerwony – U2.

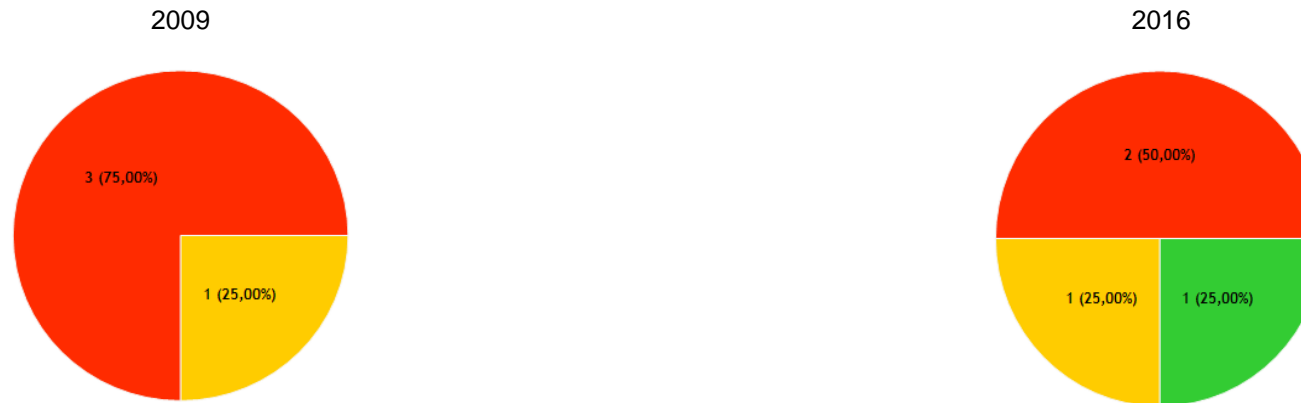
Na jednym stanowisku (Ciechocinek 1 – rezerwat) parametr ten oceniono na VF (w poprzednim cyklu U1). Z uwagi na realizowane zadania ochronne stanowisko to jest w najlepszej sytuacji pod tym względem. Na U1 zostało ocenione stanowisko Kołobrzeg-Budzistowo (poprzednio również U1). Jeżeli nie zostaną wdrożone zabiegi poprawiające stosunki wodne stanowisko to może ulec degradacji. Na 2 stanowiskach parametr ten został oceniony na U2. Wyspa Chrząszczewska (poprzednio również U2), oraz Ciechocinek 2 (tężnia III) – tutaj z kolei radykalne pogorszenie oceny tego parametru z FV na U1. Stanowisko nie zachowało się w poprzedniej lokalizacji, a z uwagi na użytkowanie tężni przez kuracjuszy [ciągłe wydeptywanie oraz okresowo zalewanie solanką, o stężeniu, które nawet dla solirodu zielnego jest zbyt duże] nie ma szans na rozwój.

W obecnym cyklu badawczym na 50% stanowisk został ten parametr oceniony jako stan zły, a na 25% jako stan niezadawalający i 25% jako właściwy. Jest to pogorszenie w stosunku do poprzedniego cyklu, bo wtedy stan zły odnotowano na 25% stanowisk.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródładowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

Stan ochrony siedliska 1310 na stanowiskach

Na jednym stanowisku (Ciechocinek 1 – rezerwat) ocena ogólna wynosi FV – wszystkie parametry FV (w poprzednio U2). W ubiegłym cyklu badawczym żadne stanowisko nie uzyskało oceny ogólnej FV. Jedno stanowisko – Kołobrzeg-Budzistowo uzyskało ocenę U1 (wszystkie parametry U1). Dwa stanowiska - Wyspa Chrząszczewska oraz Ciechocinek 2 (tężnia III) uzyskały ocenę U2. Identyczne oceny dla tych stanowisk były określone w poprzednim cyklu badawczym. Stanowisko Wyspa Chrząszczewska 2 parametry miało ocenione na U2, a jeden – specyficzna struktura i funkcje na U1. Po zastosowaniu działań ochronnych [głównie utrzymanie właściwego poziomu wody] stanowisko to ma szansę na szybką regenerację.

50% stanowisk reprezentuje stan zły (2 stanowiska na 4 badane). 25% stanowisk stan niezadawalający i 25% stan właściwy. W porównaniu do poprzedniego cyklu badań nastąpiła poprawa. Jedno ze stanowisk ze złego stanu zostało obecnie ocenione na właściwy (Ciechocinek 1 – rezerwat).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

Panel lewy rok 2009, panel prawy rok 2016. Kolor zielony – FV, żółty – U1, czerwony – U2.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 1310 Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (*Salicornion ramosissimae*), cała Polska - podsumowanie

Oceny parametrów dla regionu biogeograficznego kontynentalnego:

Powierzchnia siedliska – U2,

Struktura i funkcje – U2,

Perspektywy ochrony – U2,

Ocena ogólna – U2.